

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
 ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ

Πρέβεζα 9 - 7 - 2004

Αριθ. Πρωτ. 1456

ΤΟΕΒ περιοχής μας

ΠΡΟΣ : Έδρες των

Τμήμα : Γ'
 Τ. Δ/ση : Κ. Καρυωτάκη 35
 48 100 Πρέβεζα
 Πληρ. : Κατοής Σ.
 Τηλ. : 22 252
 FAX : 24 342

Τ.Ο.Ε.Β. ΜΠΟ-Ι-ΔΑ - ΜΑΥΡΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 161
19/7/2004

ΘΕΜΑ : Αρμοδιότητα άσκησης δικαιώματος διοικητικής αποβολής από ζώνες εγγειοβελτιωτικών έργων.

Σας στέλνουμε συνημμένα το αριθμ. 101503/1236/Α0010/1-4-2004 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με το αριθμ. 8530/28-1-2004 έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας και την αρ. 416/2003 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ σχετικών με το αντικείμενο του θέματος, για ενημέρωσή σας.

E.N

Δημόσια Κτήματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 536/4.5.04

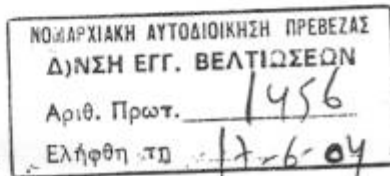
7/4/04
17/6/04
Αθήνα, 1 Απριλίου 2004
Αρ. πρωτ. 1015032/1936/Α0010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜ. ΠΕΡ.
& ΕΘΝ. ΚΛΗΡ/ΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜ. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ: Α'

ΠΡΟΣ: Τις Κτηματικές Υπηρεσίες

Ταχ. Δ/ση: Καρ. Σερβίας 10
Τ.Κ.: 10184 Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Θεοδωροπούλου
Τηλέφωνο: 210-5233446
Fax: 210-5237417
Email:

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο Γεωργίας
Διοικητικός Τομέας Προγραμματισμού &
Εφαρμογής Γ' Κ.Π.Σ
Διεύθυνση Αξιοποίησης Εγγ. Έργων &
Μηχαν. Εξοπλισμού
Σεράφη 60 & Λιοσίων
104 45 ΑΘΗΝΑ
2. Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών
Γεν. Διεύθυνση Οικον. Επιθεώρησης
Δ/ση Επιθεώρησης Υπηρεσιών
Θεμιστοκλέους 5, 101 84 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ : « Κοινοποίηση γνωμοδότησης ».
ΣΧΕΤ: Έγγραφο Υπουργείου Γεωργίας (Δ/σης Αξιοπ/σης Εγγ. Έργων & Μηχ.
Εξοπλισμού) αρ. 8530/28-1-2004

Σας κοινοποιούμε το πιο πάνω σχετικό μετά του συνημμένου σ' αυτό φωτοαντιγράφου της αρ. 416/2003 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας με την από 23-12-2003 επισημειωματική του πράξη, αναφορικά με την αρμοδιότητα άσκησης δικαιώματος διοικητικής αποβολής από ζώνες Εγγειοβελτιωτικών Έργων, για ενημέρωσή σας και για τις δικές σας ενέργειες λόγω αρμοδιότητας.-

Αντίγραφο
Η Πρώτη Αντιπρόεδρος της Γραμματείας

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΝΤΩΝΙΑ ΤΡΙΤΑΡΗ

Συν: Όπως στο κείμενο

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Νομικού Συμβούλου, ιδίου Υπουργείου
2. Διεύθυνση Οργάνωσης, ιδίου Υπουργείου
3. Γραφείο Επικοινωνίας & Πληροφόρησης Πολιτών(ΓΕΠΠΟ)
4. Δ/ση 10^η-Τμήμα Α'(3)αντίγραφα

εφ. Α' Ναξιμφοειδών
οι Κ.Υ.
19.9.04
A

Y. Θεοδ
Gufly
20/12
ΣΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΟΙΚ/ΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΓΡ/ΜΟΥ
& ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Γ' ΚΠΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΞΙΟΠ/ΣΗΣ ΕΓΓ. ΕΡΓΩΝ
& ΜΗΧΑΝ. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
Ταχ. Δ/ση: Σεράφη 60 & Λιοσίων
Τ.Κ.104.45 Αθήνα

Αθήνα 28 Ιανουαρίου 2004

Αριθμ. πρωτ.: 8530

Πληροφορίες : Γ. Σταθόπουλος
Τηλέφωνο : 210-8399818
Αρ. FAX : 210-8399802

- ΠΡΟΣ:
1. Περιφέρειες
Έδρες τους
 2. Νομαρχιακές Αυτ/σεις
Έδρες τους
 3. Συνήγορο Του Πολίτη
(υπόψη κ. Νίκου Βίττη)
Χατζηγιάνη Μέξη 5
115.28 ΑΘΗΝΑ
 4. Υπουργείο Οικονομικών
Γενική Δ/ση Δημ. Περιουσίας &
Εθνικών Κληρ/των
Δ/ση Δημ. Περιουσίας
Καρ. Σερβίας 10 - 101.84 ΑΘΗΝΑ
 5. Κτηματική Υπηρεσία Ν. Καρδίτσας
Παλαιολόγου 23
431.00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
1ο ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΜΚΕΡ. 18 ΦΕΒ. 2004
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 1015032
Δ/ΝΣΗ Δ10

1236

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητα άσκησης δικαιώματος διοικητικής αποβολής από ζώνες Εγγειοβελτιωτικών Έργων.

Σας γνωρίζουμε ότι με την 416/2003 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, που προκλήθηκε ύστερα από σχετικό ερώτημα της Γενικής Δ/σης Εγγειοβελτιωτικών Έργων & Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Γεωργίας, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας με την από 23.12.2003 επισημειωματική του πράξη, προσδιορίστηκε η αρμοδιότητα άσκησης του δικαιώματος διοικητικής αποβολής από τις ζώνες έργων αρμοδιότητας Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ), όσων αυθαίρετα τις καταλαμβάνουν.

Από την γνωμοδότηση αυτή προκύπτουν τα παρακάτω:

Το Ελληνικό Δημόσιο είναι κύριος και νομέας των πάσης φύσεως Εγγειοβελτιωτικών Έργων, που εκτελούνται με Κρατικές πιστώσεις σε εκτάσεις οι οποίες προέρχονται είτε από απαλλοτρίωση είτε από αναδασμό, εξακολουθεί δε και μετά την μεταβίβαση της αρμοδιότητας και ευθύνης της περαιτέρω Διοίκησης Λειτουργίας και Συντήρησης (Δ.Λ.Σ.) του έργου στους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ), να παραμένει κύριος του έργου, τη δε νομή να ασκεί, μέσω του φορέα που έχει την αρμοδιότητα Δ.Λ.Σ. αυτού.

Αρμόδιος φορέας για την διοικητική αποβολή από τις ζώνες των Εγγειοβελτιωτικών Έργων είναι:

1. Το Ελληνικό Δημόσιο με επιμέλεια των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας :

α) Θα απευθυνθεί στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών η οποία μπορεί να εκδώσει Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής εναντίον αυθαιρέτων κατόχων τμημάτων ζωνών Εγγειοβελτιωτικών Έργων.

β. Μπορεί να ασκήσει αγωγή ως κύριος του έργου (1094 Α.Κ.) ή σε περίπτωση παραγραφής της αγωγής για την προστασία της νομής (987 Α.Κ.), να ασκήσει την αγωγή (904 Α.Κ.) λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού με την οποία θα αναζητήσει από τους τρίτους την απόδοση της νομής των καταληφθέντων τμημάτων.

2. Οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων μπορούν να ασκήσουν την αγωγή (987 Α.Κ.) (προστασία της νομής) ή την αγωγή (904 Α.Κ.) λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού με την οποία θα αναζητήσουν από τους τρίτους την απόδοση της νομής των καταληφθέντων τμημάτων.

Οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων δεν νομιμοποιούνται στην έκδοση Πρωτοκόλλου Διοικητικής Αποβολής εναντίων αυθαιρέτων κατόχων τμημάτων Εγγειοβελτιωτικών Έργων ούτε μπορούν να ασκήσουν αγωγή ως κύριοι του έργου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

α. Δ/ση III

β. Χρονολογικό αρχείο

γ. Ηλεκτρ.αρχείο:ΕGR1764

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚ. ΚΟΥΤΣΟΒΙΤΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΡΑΜΜ. ΓΕΥΘ/ΧΗΤ

ΝΙΚ. ΚΟΥΤΣΟΒΙΤΗΣ

2711/27480/03 - Ζήτημα υπ' αριθ. 8 για αναπόκληση
στη διαδικασία, Ν.Α. με αρ. 0.58

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΙΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚ/ΚΟΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 25/11/03

A
26-11-03
M

Αρ.Φ. Ερωτ. 20/03
Αρ.Πρωτ. 2416

✓ ΠΡΟΣ
Το Υπουργείο Γεωργίας
Γ.ν. Δ/κ/μ Επ. Γεωμ.
Μ. Γ. Γ. - Σ. Γ. Γ.
Τ. Γ. Κ.

Επι του υπ'αρ. πρωτ. 10.548/14-4-03
ερωτήματός σας, σας γνωρίζουμε ότι εξεδόθη η υπ'αρ. 2416/03
Γνωμοδότηση

Ν.Σ.Κ.

της οποίας αντίγραφο σας αποστέλλουμε και παρακαλούμε, μετά την υποβολή
αυτής προς αποδοχή, να γνωρίσετε απ'ευθείας στο Ν.Σ.Κ./Κεντρική Υπηρεσία,
Αναδομή 1-68την επ'αυτής απόφαση του Υπουργού, κοινοποιούντες και στο
Γραφείο μας το σχετικό έγγραφο.

Κοιν/ση:
Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Κεντρική Υπηρεσία
Τμήμα Διοικήσεως.
(Με τρία αντίγραφα της γνωμοδότησεως,
Αντίγραφο του υποβληθέντος ερωτήματος και
Περύλημη εις τριπλούν).

0
Παρά εφ'αρ. 2711/27480/03
Ν.Σ.Κ.
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΟΝΟΔΑΤΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 416 /2003
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.
(Συνεδρίαση της 4-11-2003)

Σύνθεση
Πρόεδρος : Κωνσταντίνος Ε. Μπακάλης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ
Μέλη : Β. Κοντόλαιμος, Ν. Κανιούρας, Χ.Μπότσιος,
Γ. Λάζος, Ηλ. Δροσογιάννης, Νομικοί Σύμβουλοι
Εισηγητής : Νικόλαος Μουδάτσος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
Ερώτημα : Αρ. Πρωτ. 10648/14-4-2003 της Γενικής
Διεύθυνσης Εγγ-κών Έργων και Γεωργικών
Διαρθρώσεων/Δνσης Αξιοπ-σης Εγγ. Έργων
και Μηχανικού εξοπλισμού / Τμήματος Α'
του Υπουργείου Γεωργίας.
Περίληψη Ερωτήματός : Ποια υπηρεσία του Ελληνικού Δημοσίου ή
φορέας έχει την αρμοδιότητα να κινήσει την
προσήκουσα διαδικασία για την άσκηση του
δικαιώματος διοικητικής αποβολής των
καταπατητών από τις ζώνες των

ΓΝΩΜ 416 ΣΥΝ 4 11 2003

εγγειοβελτιωτικών έργων : α) Στην αφοράσα στο ερώτημα περίπτωση καταλήψεως από τρίτους τμημάτων αγροτικού δρόμου, που δημιουργήθηκε από αναδασμό το 1968 και αποτελεί τμήμα απαλλοτριωμένης ζώνης του αρδευτικού έργου Ταυρωπού Καρδίτσας, την αρμοδιότητα Διοικήσεως Λειτουργίας και Συντηρήσεως του οποίου ασκεί, χωρίς να του έχει μεταβιβασθεί με απόφαση του Νομάρχη Καρδίτσας ο Τ.Ο.ΕΒ Ταυρωπού, ο οποίος και αρνείται να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια, επικαλούμενος έλλειψη αρμοδιότητας για τον λόγο αυτό (μη μεταβίβαση της αρμοδιότητας με κοινή υπουργική απόφαση), και β) Κατ' επέκταση, και στα άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα της χώρας, την αρμοδιότητα Δ.Λ.Σ των οποίων έχουν οι οργανισμοί εγγείων βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β, ΤΟΕΒ).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Ν.Σ.Κ γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Α 1. Στο άρθρο 20 παρ.1 του Ν. 674/1977 «Περί αναδασμού της γής και μεγεθύνσεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και άλλων τινών διατάξεων (ΦΕΚ Α 242) ορίζονται κατά λέξη τα ακόλουθα:

«Έργα και χώροι κοινής ωφελείας

Άρθρον 20.παρ.1. Διά την αρτίαν εξυπηρέτησιν των εκ του αναδασμού δημιουργουμένων νέων κτημάτων και την περαιτέρω αξιοποίησιν της

αναδιανεμομένης περιοχής, επιτρέπεται η δι' αποφάσεως της Επιτροπής Αναδάσμου κατάργησις, διαπλάτυνσις ή ευθυγράμμισις παλαιών αγροτικών οδών, αρδευτικών αυλάκων, αποστραγγιστικών τάφρων και ρευμάτων της περιοχής ταύτης, η διάνοιξις νέων τοιούτων, η εκτέλεσις μικρών αρδευτικών έργων, επιφανειακών και υπογείων, ως και συμπληρωματικών τοιούτων επί αναδιανεμητέων περιοχών, ένθα υφίσταται οριστική μελέτη κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων.

Από της δημοσιεύσεως της περί αναδάσμου αποφάσεως η απαιτουμένη έκτασις, τόσοσν διά τα υπό της Επιτροπής Αναδάσμου αποφασιζόμενα, όσον και διά τα υπό τυχόν υφισταμένης μελέτης προβλεπόμενα εν γένει εγγειοβελτιωτικά έργα, περιέρχεται εις τον οικείον Οργανισμόν Εγγείου Βελτιώσεως, προκειμένου περί έργων διεπομένων υπό του Ν.Δ/τος 3881/1958 «περί έργων εγγείων βελτιώσεων», ως ετροποποιήθη, ή εις τον οικείον Δήμον ή την οικείαν Κοινότητα επί των λοιπών έργων.

Η έκτασις αύτη, αναγομένη εις πλασματικά στρέμματα, αφαιρείται εκ του συνόλου της αναδιανεμητέας περιοχής και επιμερίζεται εις βάρος εκάστου κτήματος, αναλόγως του μεγέθους της πλασματικής αυτού εκτάσεως, των ιδιοκτητών θεωρουμένων ως αποζημιουμένων διά της εκ των έργων προσκτωμένης μείζονος των κτημάτων των αξίας.».

2. Για την έρμηνεία του ανωτέρω άρθρου έχει εκδοθεί η υπ. αρ. 435/1995 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας την 23-1-1997, με την οποία έχει γίνει δεκτό ότι :«..... οι εκτάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 παρ.1 του ν. 674/77, ως περιερχόμεναι εις τους Ο.Ε.Β., ανήκουν ως κοινόχρηστα πράγματα αυτοδικαίως κατά κυριότητα μεν στο Δημόσιο, κατά δε την διαχείριση, διοίκηση και εκμετάλλευση εις τους Ο.Ε.Β., σύμφωνα με τις περί αυτών διατάξεις του ν.δ. 3881/1958»

Β.1. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.Δ. 497/1974 «Περί καθορισμού των ζωνών καταλήψεως των αρδευτικών, στραγγιστικών και αντιπλημμυρικών έργων της χώρας, και της διοικήσεως διαχειρίσεως και εκμεταλλεύσεως αυτών»(ΦΕΚ Α' 203), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Ζώναι καταλήψεως των αρδευτικών, στραγγιστικών και αντιπλημμυρικών έργων της χώρας (Ζώναι έργων) αρμοδιότητος Υπουργείου Γεωργίας ή Υπουργείου Δημοσίων έργων θεωρούνται :

α) Αι εκτάσεις αι καταταλαμβανόμεναι υπό των διωρύγων τάφρων και αγροτικών οδών των αρδευτικών, στραγγιστικών και αντιπλημμυρικών έργων

β) Αι δημόσιαι, ή αι απαλλοτριωθείσαι εκτάσεις, αι κείμεναι μεταξύ των οιασδήποτε φύσεως αναχωμάτων των ποταμών..... αυτά ταύτα τα αναχώματα.....

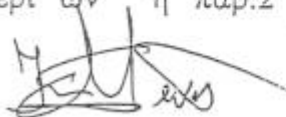
γ) Αι εκατέρωθεν των ποταμών τάφρων και οδών των έργων εκτάσεις, αι αφιέμεναι προς προστασίαν, συντήρησιν και συμπλήρωσιν των έργων.

δ) Αι αποκαλυπτόμεναι κατά τας διακυμάνσεις της στάθμης της λίμνης εκτάσεις.

ε) Πάσαι εν γένει αι εκτάσεις, αίτινες ήθελον προσλάβει εις το μέλλον χαρακτήρα όμοιον των εις τα εδάφια α-δ αναφερομένων ως ζωνών έργων, εκτάσεων.

2. Περαιτέρω στο άρθρο 2 του ιδίου Ν.Δ 497/74 ορίζονται τα εξής: «Αι εν άρθρω 1 παρ.1 του παρόντος προβλεπόμεναι ως ζώναι έργων εκτάσεις είτε απηλλοτριώθησαν υπέρ του Δημοσίου διά την εκτέλεσιν των εγγειοβελτιωτικών έργων, είτε ανήκον εξ αρχής εις το Δημόσιον παραμένουν υπό τη διοίκησιν και διαχείρισιν του Δημοσίου μέχρι της εκτελέσεως των έργων.....(παρ.2).

Μετά την εκτέλεσιν των έργων, η διοίκησις, διαχείρισις και εκμετάλλευσις των ζωνών έργων, περί ών η παρ.2 του άρθρου 1

μεταβιβάζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας καθ' ολοκληρίαν ή εν μέρει εις τους οικείους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων, ομού μετά της μεταβιβάσεως του έργου υπό τους περιορισμούς του άρθρου 4 του παρόντος».

3. Για την ερμηνεία των διατάξεων αυτών έχει εκδοθεί η υπ' αριθμό 470/87 γνωμοδότηση της (τότε) Νομικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Γεωργίας (Ατομική), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας και με βάση την οποία:

«...Στις περιπτώσεις που οι ζώνες έργων δεν έχουν μεταβιβασθεί στους Ο.Ε.Β., η διοίκηση τούτων ανήκει στο Δημόσιο,... η δε διαχείριση και εκμετάλλευση αυτών στις οριζόμενες υπηρεσίες. Οίκοθεν νοείται ότι η έχουσα την διαχείριση και εκμετάλλευση υπηρεσία είναι αρμόδια για τη λήψη μέτρων προστασίας των εκτάσεων αυτών ή την κίνηση της διαδικασίας διά την υπό των δικαστηρίων επίλυση των σχετικών διαφορών, που ενεργείται κατά τις κείμενες διατάξεις. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις που οι ζώνες έργων έχουν μεταβιβασθεί στους Ο.Ε.Β., προβλέπεται ρητώς ότι περιέρχεται εις τούτους όχι μόνο η διαχείριση και εκμετάλλευση, αλλά και η διοίκησή των (άρθρο 2παρ.2 ΝΔ497/74)...». Η γνωμοδότηση αυτή καταλήγει ότι ο συγκεκριμένος (αναφερόμενος στο τότε ερώτημα) Γ.Ο.Ε.Β. «...είναι αρμόδιος να λάβει τα προσήκοντα μέτρα για την προστασία της εκτάσεως».

Γ. Παρατηρείται, ότι οι ανωτέρω, γνωστές στην ερωτώσα υπηρεσία, γνωμοδοτήσεις απαντούν με σαφήνεια στα κρίσιμα ερωτήματα:

α. Ότι κύριο των ζωνών έργων του άρθρου 1 παρ. 1 Ν.Δ 497/74 και των κοινοχρήστων πραγμάτων του άρθρου 20 παρ.1 Ν. 674/77 είναι το Ελληνικό Δημόσιο.

β. Ότι, αφού η Δ.Λ.Σ των ζωνών έργων μεταβιβασθεί στους Ο.Ε.Β., οι τελευταίοι είναι αρμόδιοι να λάβουν τα «προσήκοντα μέτρα» για την προστασία τους, ενώ προ της μεταβιβάσεως της Δ.Λ.Σ η αρμοδιότητα αυτή

ανήκει στις αναφερόμενες στο άρθρο 2 του ΝΔ 497/74 υπηρεσίες του Ελληνικού Δημοσίου.

II. Πέραν των ανωτέρω και για την πληρότητα της παρούσης απαντήσεως προς κατατόπιση της ερωτώσας υπηρεσίας πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα:

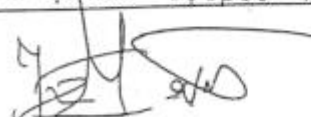
1. Ότι το Ελληνικό Δημόσιο είναι κύριο και νομέας των πάσης φύσεως εγχειρμητιωτικών έργων, που εκτελούνται με κρατικές πιστώσεις (παρ.1 απόφασης 17443/1001/84/21.2.75 Υπουργών Γεωργίας και Δημοσίων Έργων), εξακολουθεί δε και μετά τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας και ευθύνης της περαιτέρω Διοικήσεως Λειτουργίας και Συντηρήσεως (Δ.Λ.Σ.) του έργου στον αρμόδιο από το νόμο φορέα (εδώ Ο.Ε.Β), να παραμένει κύριο του έργου, τη δε νομή να ασκεί (άρθρο 980 ΑΚ) μέσω του φορέα, που έχει την αρμοδιότητα Δ.Λ.Σ. αυτού.

Τούτο σημαίνει, ότι μπορεί : (με επιμέλεια των αναφερομένων στο άρθρο 2 Ν.Δ. 497/1974 υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας).

α) Να ζητήσει δικαστική προστασία για την αμφισβήτηση ή προσβολή της νομής – διακατοχής επί των εκτάσεών του, προσφεύγοντας είτε ενώπιον του Ειρηνοδίκη ή του Μονομελούς Πρωτοδικείου με την άσκηση των περι νομής αγωγών (984 επ. ΑΚ), προ της παρόδου, εννοείται, της ενιαυσίας παραγραφής του άρθρου 992 ΑΚ, είτε ενώπιον του κατά τόπο αρμοδίου Εισαγγελέα, ο οποίος δικάζει κατά την διαδικασία του άρθρου 22 Α.Ν. 1539/1938, με την παρατήρηση ότι, κατά μία άποψη, έχει εδώ εφαρμογή και η ενιαυσία παραγραφή του 992 ΑΚ (Βλ. Γνωμ. Εισ. Εφετών Πειραιά 1/98 Ν.Β 47 σελ. 808).

β. Να εκδώσει πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 Α.Ν 263/1968, όπου ορίζεται ότι : «Κατά του αυτογνωμόνως επιλαμβανομένου οιαδήποτε δημοσίου κτήματος συντάσσεται παρά του αρμοδίου οικονομικού εφόρου πρωτόκολλον

ΓΝΩΜ 416 ΣΥΝ 4 11 2003

διοικητικής αποβολής, κοινοποιούμενον προς τον καθού απευθύνεται.....», σε συνδυασμό με το Π.Δ. 551/1988 (ΦΕΚ Α 259) και ιδίως τα άρθρα 2 παρ. 1ζ, που προβλέπει την λειτουργία Κτηματικών Υπηρεσιών σε κάθε Νομαρχία, και 9 παρ. 1 περίπτωση β' αυτού, που ορίζει ότι στην καθ' ύλη αρμοδιότητα των Κτηματικών Υπηρεσιών αυτού υπάγεται: «Η επιμέλεια διαχείρισης, προστασίας και εκκαθάρισης της δημόσιας περιουσίας, καθώς και κάθε άλλη σχετική ενέργεια με τα θέματα αυτά».

Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι για την προστασία οιονδήποτε δημοσίου κτήματος, (δηλαδή είτε υπάγεται στην ιδιωτική ή δημόσια κτήση του Ελληνικού Δημοσίου), υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι δεν προβλέπεται ειδικότερη νομοθετική ρύθμιση, — ως συμβαίνει π.χ — αα) στο 264 άρθρο του Αγροτικού Κώδικα, ως νυν ισχύει μετά την κατάργηση των παρ. 4 και 5 αυτού από 5-6-03 με το άρθρο 35α Ν.3147/03 (ΦΕΚ Α' 135), ββ) στο άρθρο 5 του νόμου 666/1977 (ΦΕΚ Α' 234), που αφορά την αποβολή αυθαίρετου κατόχου ή επιχειρούντος αυθαίρετη κατάληψη σε κοινόχρηστες και διαθέσιμες εποικιστικές εκτάσεις, ως ισχύει από 5-6-03 μετά την αντικατάσταση της παρ. 9 αυτού με την παρ. 6 άρθρου 12 Ν. 3147/2003 (ΦΕΚ Α' 135), ή γγ) στο άρθρο 61 Ν.Δ/τος 86/1969 ΦΕΚ, που αφορά την αποβολή παντός «επιχειρούντος οιασδήποτε διακατοχικήν πράξιν» σε δασικές εκτάσεις, όπου η προστασία τους έχει ανατεθεί σε άλλα δημόσια όργανα, — παραδεκτώς εκδίδεται σε βάρος αυθαίρετου κατόχου πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής (Βλ. και απόφαση υπ' αρ. 11018/1974 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δημοσίευτη σε νομικά περιοδικά).

Αρμοδία υπηρεσία για την έκδοση Π.Δ.Α εξακολουθεί να παραμένει η κατά τόπο αρμοδία Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ.1ζ και 9 παρ. 1 περίπτωση β του Π.Δ 551/88 (ΦΕΚ Α' 259) (βλέπετε ως προς τις μισθώσεις ακινήτων για στέγαση εκπαιδευτηρίων την υπ' αρ. 542/95 Γνωμ. ΝΣΚ, για δε την αποβολή τρίτων

από ακίνητα αρμοδιότητας άλλης, πλην αυτής, υπηρεσίας ως της Υ.Π.Α την αδημοσίευτη Ειρ. Ηρακλείου 845/97, Ειρ. Μυτιλήνης 52/1998 (κυλικείο Λιμεν. Σταθμού) Αρχ. Νομ. 1999, 826, για τα «μακρά τείχη» της πειραϊκής χερσονήσου την υπ' αρ. Μον. Πρ. Πειραιά 135/82 ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ 1982 έκδοση Δ.Σ Πειραιά σ.177).

δ. να ασκήσει τις εκ των άρθρων 1094ΑΚ και 1108ΑΚ αγωγές (Διεκδικητική, Αρνητική, Αναγνωριστική) όταν προσβάλλεται το δικαίωμα κυριότητάς του επί των εκτάσεων των ζωνών έργων (άρθρο 1 παρ.1 Ν.Δ. 497/74) και των έργων και χώρων κοινής ωφελείας (άρθρο 20 παρ. 1 Ν. 674/77).

Πρέπει να επισημανθεί ότι από 1.1.1997 το «Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων κάθε μίας εκ των 13 περιφερειών της χώρας (ΠΔ51/87 ΦΕΚ Α 26) έχει τις ανωτέρω αρμοδιότητες για όσα εγγειοβελτιωτικά έργα της οικείας Περιφέρειας έχει την επιμέλεια της λειτουργίας, συντήρησης και διοίκησής τους (άρθρα 6 παρ. 3γ και 27 Ν. 2503/1997 ΦΕΚ Α' 107).

2.α. Με το άρθρο 1 του Ν.Δ 1218/72 «περί αντικαταστάσεως και καταργήσεως διατάξεων τινών του ΝΔ 3881/58» (ΦΕΚ 133) η παράγραφος 1 του άρθρου 13 ΝΔ 3881/58 αντικαταστάθηκε ως εξής:

«1. Οι Οργανισμοί εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, λειτουργούντες συμφώνως προς τας διατάξεις του καταστατικού αυτών, τας του ΝΔ 3881/58 «περί έργων εγγείων βελτιώσεων» και των εκτελεστικών αυτών διαταγμάτων.....».

β. Στο τέλος της παραγράφου άρθρου 12 Ν.Δ. 3881/58 προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.1 Ν. 414/1976 (ΦΕΚ Α' 212) εδάφιο, που ορίζει «οι ως άνω οργανισμοί εγγείων βελτιώσεων τυγχάνουν οργανισμοί κοινής ωφελείας και εκ τούτων οι Τ.Ο.Ε.Β αποτελούν γεωργικά συνεταιριστικές οργανώσεις αναγκαστικής μορφής».

ΓΝΩΜ 416 ΣΥΝ 4 11 2003

γ. Οι ανωτέρω οργανισμοί έχουν το χαρακτήρα νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 12 παρ. 4 Συντάγματος 75/86/01, δεν αποτελούν αυτοδιοικούμενα τμήματα της δημόσιας διοικήσεως [Έτσι για τους Τ.Ο.Ε.Β η ΣτΕ 4101/95 Δ.Δίκη 8,835], γι αυτό και, μετά την μεταβίβαση της ασκήσεως της αρμοδιότητας Δ.Λ.Σ των εγχειοβελτιωτικών έργων, δεν μπορούν να προσφύγουν ενώπιον του αρμοδίου Εισαγγελέα κατά το άρθρο 22 Α.Ν 1539/38 ή να εκδώσουν Π.Δ.Α (Α.Ν. 263/68) και μόνο τις αγωγές της νομής κατ' άρθρο 997ΑΚ ως κάτοχοι τους έχουν κατά τρίτων.

δ. Αν το Ελληνικό Δημόσιο, ως κύριος και νομέας των εκτάσεων των ζωνών έργων (άρθρο 1 παρ. 1 ΝΔ497/74) και των κοινοχρήστων πραγμάτων του άρθρου 20 παρ.1 Ν. 674/77 έχει παραδόσει με την θέλησή του ατύπως την άσκηση αρμοδιότητας Δ.Λ.Σ των ζωνών έργων ή την κατοχή των κοινοχρήστων πραγμάτων του άρθρου 20 παρ.1 Ν. 674/77 σε Ο.Ε.Β μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι τελευταίοι έχουν κατά τρίτων την από το άρθρο 997 ΑΚ αναγνωριζόμενη προστασία στο κάτοχο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου τούτου. [βλέπετε ΑΠ 822/95 ΝΒ 45, 971 που αναγνώρισε σε ιδιώτη δικαίωμα προστασίας αναγνωριζομένης από το νόμο [άρθρο 1 Ν.715/77] αυθαίρετης κατοχής του δημοσίου κτήματος].

ε. Με την παράδοχή αυτή ο Ο.Ε.Β, που με την θέληση του Δημοσίου ασκεί ατύπως την αρμοδιότητα Δ.Λ.Σ εγχειοβελτιωτικού έργου, θα μπορεί να προστατευθεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του από την προσβολή της κατοχής του από τρίτο με τις αγωγές της νομής και σε περίπτωση παραγραφής, με την αγωγή του άρθρου 904 ΑΚ ή, αν συντρέχει περίπτωση, με αγωγή που θα έχει έρεισμα το άρθρο 914 ΑΚ (βλ. ΑΠ 821/925).

III. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως εκτίθεται στο ερώτημα, πρόκειται περί καταλήψεως, τουλάχιστον προ της 6.3.2000 δύο τιμημάτων αγροτικού δρόμου του αγροκτήματος Καμινάδων του αρδευτικού δικτύου Ταυρωπού Καρδίτσας, που δημιουργήθηκε το 1968, κατά τον αναδασμό και του οποίου

την αρμοδιότητα διοίκησης, λειτουργίας και συντηρήσεως (ΔΛΣ) έχει ο ΤΟΕΒ Ταύρωπού, χωρίς όμως να του έχει μεταβιβασθεί με απόφαση του Νομάρχη Καρδίτσας ή εν λόγω αρμοδιότητα. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε και την αφορμή να αρνηθεί να λάβει τα προσήκοντα μέτρα προστασίας του, ενώ η Κτηματική Υπηρεσία Καρδίτσας (άρθρο 200 Π.Δ. 551/88) αρνήθηκε, επικαλούμενη έλλειψη αρμοδιότητας να εκδώσει σε βάρος των αυθαιρέτων κατόχων του Π.Δ.Α(90/16.3.01 έγγραφό της).

IV. Με βάση όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, στα υποβληθέντα ερωτήματα προσήκουν οι ακόλουθες απαντήσεις.

A. Στη περίπτωση που απασχολεί την ερωτώσα υπηρεσία.

α. Το Ελληνικό Δημόσιο διά της καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδίας Κτηματικής Υπηρεσίας Καρδίτσας (άρθρο 200 Π.Δ. 551/1988 ΦΕΚ Α' 259) μπορεί να εκδώσει πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής εναντίον των αυθαιρέτων κατόχων τμημάτων του μημολογούμενου στο ερώτημα αγροτικού δρόμου, ή ακόμη με επιμέλεια των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας να ασκήσει την αγωγή του 1094 ΑΚ ως κύριο ή, λόγω παραγραφής της αγωγής (987 ΑΚ), την εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού αγωγή (904 ΑΚ), με τη οποία θα αναζητήσει από τους τρίτους την απόδοση της νομής των καταληφθέντων τμημάτων του αγροτικού δρόμου, που αφορά το ερώτημα.

β. Ο Τ.Ο.Ε.Β Καρδίτσας, λόγω προφανώς παραγραφής της αγωγής του 987 ΑΚ, μπορεί να ασκήσει την αγωγή του άρθρου 904 ΑΚ.

B. Σε κάθε άλλη περίπτωση

α. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει, ως κύριο των εκτάσεων που αναφέρονται στο ερώτημα, όσα δικαιώματα προαναφέρθησαν τόσο πριν όσο και μετά τη μεταβίβαση της ασκήσεως της αρμοδιότητας Δ.Λ.Σ των ζωνών έργων.

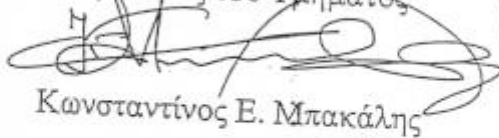
β. Οι Ο.Ε.Β από την μεταβίβαση σ' αυτούς των αρμοδιοτήτων Δ.Λ.Σ των εγγειοβελτιωτικών έργων, ως κάτοχοι αυτών, έχουν κατά τρίτων τις αγωγές προστασίας της νομής, ενώ ως ν.π.ι.δ. δεν νομιμοποιούνται στην έκδοση Π.Δ.Α εναντίον αυθαίρετων κατόχων τμημάτων ζωνών έργων, ούτε μπορούν ως αιτούντες να προσφύγουν ενώπιον του κατά τόπο αρμοδίου Εισαγγελέα κατ' άρθρο 22 Α.Ν.1539/38.

γ. Είναι αυτονόητο ότι αν αμελούν οι Ο.Ε.Β να λάβουν τα ανωτέρω υποδειχθέντα ως προσήκοντα μέτρα για την προστασία των «ζωνών έργων» από αυθαίρετες καταλήψεις από τρίτους εδαφικών τμημάτων τους, οι προαναφερόμενες υπηρεσίες του Ελληνικού Δημοσίου υποχρεούνται, αμελλητί να ασκούν τα εκ των ανωτέρω διατάξεων αναγνωριζόμενα στο Ελληνικό Δημόσιο, ως κύριο και νομέα τους, δικαιώματα.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 17 Νοεμβρίου 2003

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Κωνσταντίνος Ε. Μπακάλης

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ

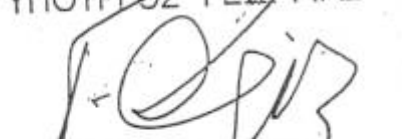
Ο
Εισηγητής

Ν. Μουδάτσος

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ

Γίνεται δεκτή
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΓΥΡΙΣ
ΑΘΗΝΑ, 23/12/2003